Schriftelijke vragen: 344445

Vraagnummer: S-761

Datum indiening: 11 november 2026

Onderwerp: Nieuwe spoorafspraken Nederland-Duitsland: wat betekent dit voor Overbetuwe en haar inwoners?

Naam indiener: Ard op de Weegh, Burgerbelangen OverBetuwe

Aan de leden van het college van Burgemeester en Wethouders,

Inleiding/Aanleiding:

Op 10 november 2026 hebben Nederland en Duitsland in Berlijn een gezamenlijke verklaring ondertekend om het grensoverschrijdende spoorvervoer verder te versterken. Beide landen willen meer reizigers- en goederentreinen laten rijden, reistijden verkorten en de spoorinfrastructuur beter geschikt maken voor militaire transporten. Ook wordt ingezet op het gebruik van langere goederentreinen van 740 meter.

De Betuweroute speelt hierin een belangrijke rol. Deze spoorverbinding loopt dwars door onze gemeente en is van groot economisch en strategisch belang. Tegelijkertijd wonen veel inwoners van Overbetuwe in de nabijheid van deze spoorinfrastructuur.

Uit de Kamerbrief die op 10 november naar de Tweede Kamer is gestuurd, blijkt bovendien dat de volledige aanleg van het zogenoemde Derde Spoor tussen Emmerich en Oberhausen volgens de huidige Duitse planning pas in 2038 gereed zal zijn. Dat roept vragen op over de gevolgen van deze langdurige werkzaamheden en eventuele omleidingen van goederentreinen.

Burgerbelangen OverBetuwe onderschrijft het belang van goede internationale spoorverbindingen. Maar economische groei en militaire mobiliteit mogen niet betekenen dat de leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners op de tweede plaats komen.

Daarbij speelt ook de situatie rond het bestaande Container Uitwissel Punt (CUP) bij Valburg. De plannen voor Railterminal Gelderland zijn eerder beëindigd. De vraag is of de nieuwe internationale spoorambities gevolgen kunnen hebben voor het gebruik van het CUP en de omgeving.

Burgerbelangen OverBetuwe vindt dat onze gemeente niet pas betrokken mag worden wanneer besluiten al zijn genomen. Juist nu Nederland en Duitsland nieuwe afspraken maken, moet duidelijk zijn welke gevolgen deze voor Overbetuwe kunnen hebben en hoe de belangen van onze inwoners worden beschermd.

Onze vragen

1. Was het college vooraf op de hoogte van de op 10 november 2026 ondertekende spoorafspraken tussen Nederland en Duitsland? Is de gemeente Overbetuwe hierover door het ministerie of ProRail geïnformeerd en, zo ja, welke gevolgen voor onze gemeente zijn daarbij besproken?

2. Heeft het college inzicht in de verwachte ontwikkeling van het aantal goederentreinen op de Betuweroute door Overbetuwe? Welke gevolgen kunnen meer en langere treinen hebben voor geluid, trillingen en veiligheid in onze gemeente? Indien deze gegevens ontbreken, is het college bereid hierover duidelijkheid te vragen bij het ministerie en ProRail?

3. Uit de Kamerbrief blijkt dat het Derde Spoor tussen Emmerich en Oberhausen volgens de huidige Duitse planning pas in 2038 volledig gereed zal zijn. Welke gevolgen kunnen deze langdurige werkzaamheden en eventuele omleidingen van goederentreinen hebben voor Overbetuwe? Is daarbij ook gekeken naar mogelijke extra belasting van de reguliere spoorverbindingen, waaronder het traject Arnhem–Elst–Nijmegen?

4. In de nieuwe afspraken wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan militaire mobiliteit, waaronder het vervoer van zwaar militair materieel. Heeft het college inzicht in de mogelijke gevolgen hiervan voor Overbetuwe? Is hierover overleg gevoerd met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en zijn aanvullende veiligheidsmaatregelen noodzakelijk?

5. Welke gevolgen kunnen de nieuwe spoorafspraken hebben voor het bestaande CUP bij Valburg? Zijn er bij het college plannen of signalen bekend over intensiever gebruik of uitbreiding van deze voorziening? Kan het college tevens bevestigen dat er momenteel geen plannen bestaan om de eerder beëindigde Railterminal Gelderland alsnog te realiseren?

6. Is het college bereid om bij het ministerie en ProRail actief aandacht te vragen voor de belangen van Overbetuwe en daarbij aan te dringen op tijdige betrokkenheid van onze gemeente, inzicht in de gevolgen voor de leefomgeving en concrete maatregelen om eventuele extra overlast te voorkomen? En op welke wijze wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd?

Burgerbelangen OverBetuwe vindt dat internationale spoorverbindingen belangrijk zijn, maar dat de inwoners van onze gemeente niet uitsluitend de gevolgen daarvan mogen ondervinden.

Overbetuwe mag geen doorgangsgebied worden waar de lasten terechtkomen, terwijl de besluiten elders worden genomen.

Gelieve hierop zo spoedig mogelijk een antwoord te geven.

Ondertekening

Ard op de Weegh
Burgerbelangen OverBetuwe